

ZELFREGULEREND LEREN (ZRL)

Stijn Vanhoof

Didactiek

Bereiken van
de leerdoelen bij
alle leerlingen

Veilige leeromgeving
en hoge verwachtingen
Voor de leerling

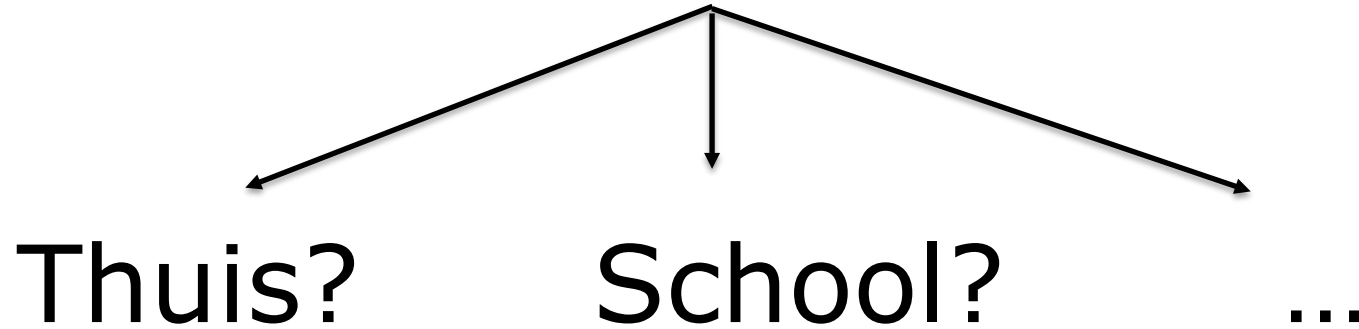
Inhoud

ing van het curriculum,
doelen, het leermateriaal
en de vakinhouden

1

GEZOCHT: DE ZELFREGULERENDE LEERLING

$$17 - 9 = ?$$

Zelfregulerend leren

Voor

Bv. Plannen, tijdig gaan slapen, doelen stellen

Tijdens

Bv. Actief deelnemen aan de les, goede studiestrategieën

Na

Bv. Controles uitvoeren, reflectie

“De ideale leerling leert zelfregulerend, precies op de manier zoals wij het willen 😊.”
Bv. online leerpad, ‘werktijd’, prioriteiten stellen

Voorbeeld uit de les Frans

Modelleren – expliciteren– in jouw vak

Zelfregulerend leren kan je niet zelfgereguleerd leren.

van

Leerlingen kunnen het niet.

naar

*Leerlingen kunnen het **nog** niet.*

Ik heb als leraar een rol op te nemen.

(ook bij oudere leerlingen of studenten)

2

(ON)GELIJKE KANSEN EN ZRL

Laten we beginnen met de conclusie

02:00

« Bij leerlingen die in **kansarme omgeving** opgroeien wordt zelfregulerend leren **minder** ontwikkeld en ondersteund.
Bij leerlingen die in **kansrijke omgeving** opgroeien wordt zelfregulerend leren **meer** ontwikkeld en ondersteund. »

Deel met elkaar hoe dit zich toont.
Wees zo concreet mogelijk. Geef een
voorbeeld.

Een verwarrend begrip

- Zelfregulatie = altijd coregulatie (en dat is oké)
- Dubbel effect, zowel in thuis- als schoolomgeving
 - Meer ondersteuning (beter presteren)
 - Meer ontwikkeling (meer leren)
- Verkeerd beeld als leraar (blinde vlek door ander referentiekader)
 - “Zelfregulatie” = zelfregulatie en coregulatie
 - “gebrek aan zelfregulatie” $\neq$ per se gebrek aan motivatie of aanleg

**ROL VAN DE
THUISOMGEVING**

**ALLEDAGSE
INTERACTIES**

**SCHOOLSE
TAKEN**

STRESS

**ROL VAN DE
SCHOOLOMGEVING**

**ONDER-
STEUNING**

STRESS

**ROL VAN DE
THUISOMGEVING**

**ALLEDAGSE
INTERACTIES**

**SCHOOLSE
TAKEN**

STRESS

Alledaagse interacties

Alledaagse interacties

- Zelfregulerend leren + schoolse voorkennis → sociaal cultureel kapitaal
- Leraren richten zich vaak op vooral op middenklasseleerlingen

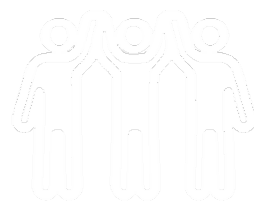

**ROL VAN DE
THUISOMGEVING**

**ALLEDAGSE
INTERACTIES**

**SCHOOLSE
TAKEN**

STRESS

Schoolse taken

- Kansrijke leerlingen vaker ondersteund
 - Inzetten netwerk
 - Druk zetten op school
- ! Ouders van kansarme leerlingen vinden school heel belangrijk, maar durven dit minder te tonen, zetten minder druk op de school.

Voorbeeld stagediscriminatie

- Zelf stageplaats zoeken
 - Zelfstandigheid of sociaal-economische status?
- Geselecteerd worden door stageplaats (in lijn met arbeidsmarkt)
 - 60% minder kans op uitnodiging
 - Meer keren solliciteren
 - Minder kans op stageplaats

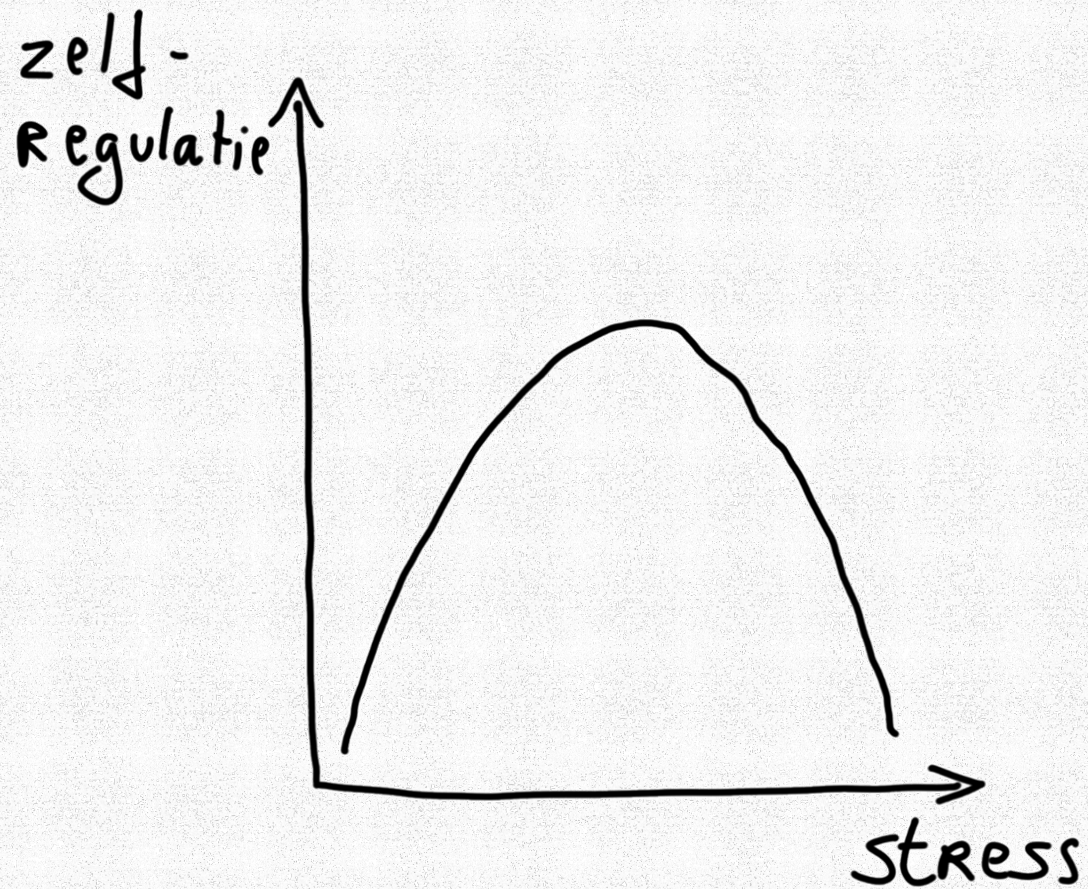

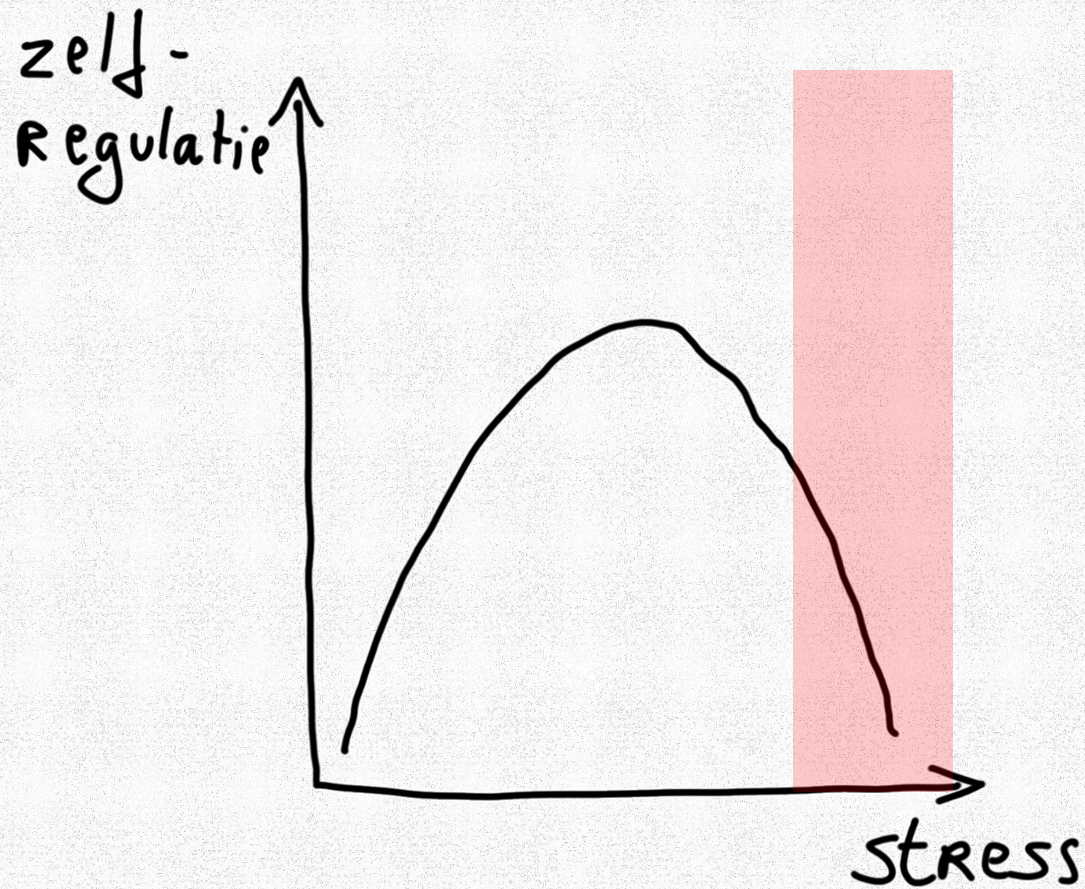
**ROL VAN DE
THUISOMGEVING**

**ALLEDAGSE
INTERACTIES**

**SCHOOLSE
TAKEN**

STRESS

*'Het is **moeilijk te omschrijven hoeveel mentale energie het elke dag kost om in een kansarme wijk te wonen.** Los van alle stress en zorgen die je dagelijks ervaart, moet je elk woord dat je uitspreekt tegen mensen met autoriteit, hetzij de politie, het zij de Belastingdienst of de media, zorgvuldig wegen. Er is **geen ruimte voor fouten.** Een grapje over een laptoptas draagt bij aan het valse narratief dat je in kansarme wijken op elk moment van de dag beroofd kan worden, wat weer bijdraagt aan de legitimatie van zaken als etnisch profileren en politiegeweld.'*

**ROL VAN DE
THUISOMGEVING**

**ALLEDAGSE
INTERACTIES**

**SCHOOLSE
TAKEN**

STRESS

**ROL VAN DE
SCHOOLOMGEVING**

**ONDER-
STEUNING**

STRESS

Ondersteuning op school

- Minder presterende leerlingen
- 'lastig gedrag'
- Leerlingen met migratieachtergrond
- Leerlingen met leer- of ontwikkelingsstoornissen

**ROL VAN DE
THUISOMGEVING**

**ALLEDAGSE
INTERACTIES**

**SCHOOLSE
TAKEN**

STRESS

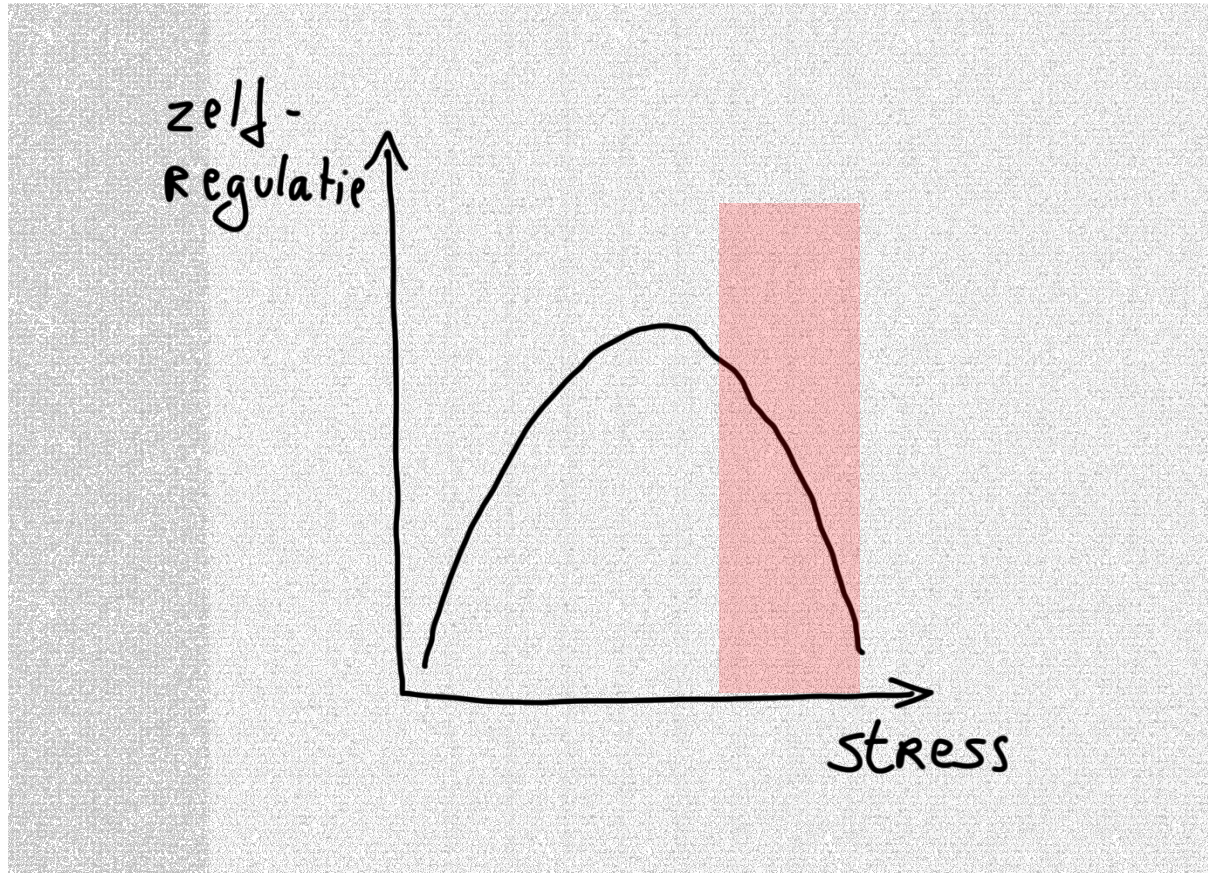
**ROL VAN DE
SCHOOLOMGEVING**

**ONDER-
STEUNING**

STRESS

De rol van stress op school

3

**WAT KAN JE
DOEN?**

Gelijke kansen en zelfregulerend leren: Wat kan je doen?

- 0. Vanuit bewustzijn en dialoog
- 1. Verwachtingen en afspraken (Hoe werken wij hier?)
- 2. Expliciet aanleren (We leren het je.)
- 3. Structuur en werkvormen (We nemen je mee.)

1. Verwachtingen en afspraken (Hoe werken wij hier?)

Er niet van uit gaan dat de leerlingen wel weten hoe...

- Leerdoelen – duidelijke instructie
- Gedrag
- Zelfregulerend leren

1. Verwachtingen en afspraken (Hoe werken wij hier?)

‘Wat ik zoal verhelder, gaat veel verder dan je misschien zou verwachten. Het gaat om zaken zoals dat vuile werkkledij niet is toegestaan op de werkplek (sommige leerlingen moesten van hun ouders vuile kledij opnieuw aandoen) <...> En voor alle duidelijkheid: het gaat om leerlingen die heel gemotiveerd zijn, maar deze zaken van thuis uit niet meekregen.’

Ellen, leraar deeltijds onderwijs

Getuigenis

2. Expliciet aanleren van zelfregulerend leren (We leren het je.)

Stimuleer
gesprek over
zelfregulerend
leren.

De leraar aan het stuur

Planningsvaardigheden

- ✓ Modelleren (impliciet)
- ✓ Instructie (expliciet)
- ✓ Oefenkansen – feedback - reflectie
- ✓ Transfer (telkens opnieuw)

De leerling aan het stuur

Docent stuurt dagelijks het leren met behulp van (deel)taken en toetsen.

IK

Docent vertelt wat er voor de komende week verwacht wordt en geeft uitleg over planning en het belang van herhaling en spreiding hierbij. Docent toont eigen planning en deelt ervaringen.

Studenten brengen hun planningen mee naar de les, vergelijken ze en bespreken samen met de docent de sterktes en verbeterpunten.

WIJ

Docent geeft grote opdracht en studenten maken zelf hun planning. Er zijn regelmatig samenkomsten waarbij studenten uitwisselen over aanpak en planning.

Studenten maken zelfstandig hun planning en reflecteren hierover. Twee maal per semester wordt dit ook besproken met de docent.

JIJ

Presentatie / spreekbeurt

Minimale sturing nodig van ouders

Bijvoorbeeld

- Oefenmomenten gebruik digitale hulpmiddelen
- Elektronische flashcards in elke les
- Groepswerk (online, koffiebar)

Tot slot: warme en positieve relatie als buffer voor stress

- “studenten die zich welkom en gewaardeerd voelen, en ervaren dat de docent in hen gelooft.”
- Evenwicht ‘aandacht voor’ en ‘school als vrijplaats’

ZELFREGULEREND LEREN

Wees je bewust dat zelfregulerend leren nooit volledig zelfregulerend is, maar dat externe factoren meespelen. Niet alle leerlingen hebben dezelfde kansen op vlak van deze factoren en dus ook niet op vlak van zelfregulerend leren. Vanuit dat bewustzijn ga je meer inzetten op het ondersteunen van zelfregulerend leren, in het bijzonder voor leerlingen die niet het geluk hadden om de nodige vaardigheden van huis uit mee te krijgen.

BEDANKT!

Didactiek
Bereiken van
de leerdoelen bij
alle leerlingen

Veilig
en hog
Voor de

Inhoud
Invulling van het curriculum,
de leerdoelen, het leermateriaal
en de vakinhouden